

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/23

Karar Sayısı : 2011/101

Karar Günü : 16.6.2011

R.G. Tarih-Sayı : 21.10.2011-28091

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Danıştay 12. Dairesi

İTİRAZIN KONUSU : 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 12.5.1982 günlü, 2670 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 125. maddesinin ikinci fıkrasının '*Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır.*' biçimindeki birinci cümlesinin 'uyarma ve kınama cezaları yönünden' Anayasa'nın 2., 10. ve 36. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Davacının, hakkında öngörülen aylıktan kesme cezasının iptali için açtığı davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun itiraz konusu kuralı içeren 125. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

'Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 10. ve 36. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ, Zehra Ayla PERKTAŞ ve Recep KÖMÜRCÜ'nün katılımlarıyla 24.3.2010 günü yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında; aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idari yargı yerlerinde açılan davalarda işin esasına girilmek suretiyle dava konusu disiplin cezalarının hukuka uygunluğu konusunda karar verildiği, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 135. maddesi ile 136. maddesinin dördüncü fıkrasında uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz usulünün öngörüldüğü ve idari yargı yoluna başvurulamayacağının belirtildiği, uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yolunun kapalı olması nedeniyle bu cezaların uygulanmasını gerektiren disiplin kuralının birinci kez ihlâlinde verilen cezaya karşı dava yoluna gidilemeyeceği ve bu cezaların kesinleşeceği, diğer disiplin cezalarının ilk kez işlenmesi halinde ise açılacak davalarda verilebilecek iptal kararları nedeniyle tekerrür halinin bu cezalar yönünden gerçekleşmeyeceği ve cezaların tekerrüründe farklılık ortaya çıkacağından Anayasa'nın 2., 10. ve 36. maddelerinin ihlâl edileceği ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, bütün etkinliklerinde hukuka ve Anayasa'ya uyan, işlem ve eylemleri bağımsız yargı denetimine bağlı olan devlettir.

Anayasa'nın 10. maddesinde herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı, Devlet organları ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduğu kuralı yer almaktadır.

Anayasa'nın 'Hak arama hürriyeti' başlıklı 36. maddesinde ise, herkesin meşru vasıta ve yollardan yararlanarak yargı organları önünde davacı ya da davalı olarak sav, savunma ve adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

İtiraz başvurusunda bulunulduğu tarihte Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 129. maddesinin üçüncü fıkrası '*Uyarma ve kınama cezalarıyla ilgili olanlar hariç, disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.*' şeklindeyken 12.9.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 13. maddesiyle '*Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz*' biçiminde değiştirilmiştir.

Kanunların zaman içinde uygulanmasında, başkaca bir hüküm konulmuş olmadıkça, yürürlüğe girmesiyle birlikte derhal etkisini göstermesi kuraldır. Üstün bir hukuk normu olan ve uyulması zorunlu bulunan Anayasa hükümlerinin de yürürlüğü bakımından bu kurala bağlı olduğu açıktır.

Anayasa'nın 129. maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan bu değişiklik sonucunda uyarma ve kınama cezaları da dahil bütün disiplin cezaları için yargı yoluna başvurulabileceğinden 657 sayılı Yasa'nın 125. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan '*Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır*' biçimindeki hükmünde yargı denetimine

tâbi olma açısından uyarma ve kınama cezalarının diğer disiplin cezalarıyla bir farkı kalmamıştır.

Uyarma ve kınama cezalarının diğer disiplin cezaları gibi dava konusu edilebilmeleri nedeniyle, bu cezalara konu eylemlerin tekerrürü gözetilerek bir derece ağır ceza uygulanmasında hukuk devleti ilkesi, eşitlik ilkesi ve hak arama hürriyeti ihlâl edilmediğinden kural Anayasa'nın 2., 10. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 12.5.1982 günlü, 2670 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 125. maddesinin ikinci fıkrasının 'Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır.' biçimindeki birinci cümlesinin, 'uyarma ve kınama cezaları' yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 16.6.2011 gününde OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Serruh KALELİ

Üye

Üye

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Fettah OTO

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Zehra Ayla PERKTAŞ

Recep KÖMÜRCÜ

Esas Sayısı : 2010/23
Karar Sayısı : 2011/101

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN